

Rødt Nytt

GRATISAVISA TIL RØDT Nr. 2 2014

Returadresse: Rødt Osterhaus' gate 27, 0183 Oslo

Kvinnedagen 8. mars:

Slå ring om abortloven — Nei til reservasjonsrett!

Foto: Fridtjof

Kampen om læraranes arbeidstid:

Lærarar fryktar danske tilstandar

Illustrasjonsfoto: YAY Micro

Foto: Brage Aronsen

Likelønn stadig en utfordring

LEDER:

“Hver dag stiller lærerne opp for våre barn og unge. Nå er det vår tur til å stille opp for dem.” BJØRNAR MOXNES, LEDER I RØDT

ARBEIDSLIV:

“De mørkeblå tar fra fellesskapet og gir til de rikeste.” MARIE SNEVE, NESTLEDER I RØDT

Bjørnar Moxnes
b.moxnes@roedt.no
Leder i Rødt

Elevene får regninga

LEDER

En gang hadde politikerne respekt for at det er lærerne som kan lære ungene våre å lese og skrive. Derfor var de verdt å lytte til. Det var før markedsøkonomene, konsulentfirmaene og KS kom på banen. Nå vil sistnevnte ha mer autoritær styring av lærernes hverdag.

KS vil fjerne alt av skjermet tid til for- og etterarbeid, og grensene for antallet undervisningstimer. I stedet skal rektor fastsette arbeidstid etter drøftinger med de ansatte. Ikke forhandlinger – drøftinger. I praksis betyr det at lærerne kan bli redusert til et elevråd i spørsmål om egen arbeidstid: De får si hva de mener, men rektor bestemmer.

Er det så ille? Rektorer har ingen interesse av å påtvinge lærerne arbeidstidsordninger som gir dårligere undervisning. Så pass tillit må vi vel ha til dem? Rektorene blir ikke problemet. Problemet blir rådmannen. Og ikke minst mørkeblå skatteletter.

I åra framover skal regjeringa finansiere milliarder i skatteletter. Det betyr mindre penger til kommunene. Som betyr mindre penger til skolene. Da er det veldig ”praktisk” om det ikke fins noen arbeidstidsavtale som hindrer hardt pressede rådmenn fra å spare inn penger ved å kutte i skolene. I dag fins det en nedre grense for hvor få lærere du kan fordele undervisningstimene på. Uten arbeidstidsavtalen vil den hindringen være borte.

Hva hjelper det med snille rektorer, når de ikke har noe regelverk å slå i bordet med når rådmannen vil kutte i skolen for å få budsjettet til å gå opp? Høyre er selvfølgelig klar over dette, men holder taktisk kjeft.

Forslaget fra KS oser av mistillit til lærerne. De stoler ikke på at lærerne vet hvordan de legger opp arbeidstida til det beste for elevene. Det er den samme mistilliten som ligger bak måten skiftende regjeringer har styrt skolen på i over ti år, med nasjonale prøver og stadig mer målestyring.

Det lærerne trenger nå er ikke mer detaljstyring. De trenger ro. Tid til å gjøre jobben sin. Og tillit fra arbeidsgiveren. Det har åpenbart ikke KS. Derfor må staten ta tilbake forhandlingsansvaret fra KS. Men først skal vi presse KS til å legge vekk arbeidstidsforslaget. Rødt foreslår støtte til lærerne i kommunestyrer og fylkesting landet rundt.

Hver dag stiller lærerne opp for våre barn og unge. Nå er det vår tur til å stille opp for dem.

Rødt Nytt

Redaktør:
Brage Aronsen
brage@roedt.no

E-post:
roedt@roedt.no

Telefon: 22 98 90 50

Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)

Trykkeri: Nr1Trykk

Utgiver: Rødt
Osterhaus' gate 27
0183 Oslo

Reservasjonsretten: Fastlegers reservasjonsrett mot å henviser til abort undergraver abortloven. Foto: YAY Micro.

FORSVAR ABORTLOVEN

— Nei til rese

ABORTLOVEN

Maren Rismyhr maren@roedt.no

– Abortmotstanderne veit at det er vanskelig å rokke ved sjølve abortloven. Derfor velger de å krafse på den i stedet, sier Daisy Elizabeth Sjørso.

Sjørso representerer landsstyret i Kvinnefronten og sitter sentralt i årets 8. marskomité i Oslo. «Forsvar abortloven – nei til reservasjonsrett» er årets hovedparole 8. mars både i Oslo og Trondheim. I år vil motstanden mot at fastleger skal kunne reservere seg mot abortsøkende kvinner, bli markert over hele landet under den internasjonale kvinnedagen 8. mars.

Abortfundamentalister på frammarsj

– Det vi ser skje i Norge nå, er en tendens som har kommet inn over Europa fra USA, opplyser Sjørso.
– Når direkte angrep på abortlovene ikke har ført fram, har abortmotstanderne funnet andre metoder. De forsøker å gjøre abort mer utilgjengelig. De forsøker å gjøre abort mer skambelagt. Samtidig opphøyer de sin egen moral over kvinnes. Dette må vi være klar over når alt fokus rettes mot noen få fastlegers samvittighet.
– At den blåblå regjeringa så enkelt kunne forhandle bort kvinners helse og rettigheter mot noen fastlegers samvittighet, er helt uakseptabelt for meg, sier Sjørso. Hun viser til avtalen som ble inngått mellom Høyre, FrP og KrF etter valget hvor disse partiene underskrev på at fastlegene skal ha reservasjonsmulighet.
– Dette med at fastlegenes samvittighet må respekteres har blitt et mantra vi har hørt i flere måneder nå. Men jeg spør meg om hvorfor akkurat dette har kommet så sterkt i fokus. Når

ordet samvittighet brukes på denne måten i den offentlige debatten, impliserer det at legen har samvittighet, mens kvinnen som skal ha en abort ikke har det. Det er høyst betenkelig.

Den hardt tilkjempa retten

– Såvidt jeg veit, er alle de fastlegene som ønsker seg reservasjonsrett personlig kristne abortmotstandere. At de skjuler sitt egentlige motiv, å fjerne loven som gir norske kvinner rett til sjølbestemt abort før 12. uke, framstår som uredelig.

For Gro Nylander er det ingen tvil: Det er loven om sjølbestemt abort det dreier seg om. Nylander har i en menneskealder arbeidet som fødselslege og gynekolog. Som aktiv i mor-til-mor-organisasjonen Ammehjelpen fra startåret, og senere i Norges første nyfeministgruppe Blid men beinhard har hun hatt et livslangt engasjement i kvinnespørsmål.

Ung før abortloven

– Da jeg var ung, hadde vi ingen lov om sjølbestemt abort. Vi var livredde for å komme «i uløkk». Det framstod som stor skam, ikke bare for jenta, men for hele familien, forklarer Nylander.

– Og resultatet var ofte shotgun marriage med dårlige kår. Slutt på utdanning, jobbmuligheter og framtidsutsikter du kanskje hadde drømt om. Jeg har kjent jenter som måtte ty til kriminell abort, jenter som løy på seg sjølmordsplaner eller som prøvde å framkalle abort på forskjellig vis.

– Derfor var det fantastisk å være med i den lange og harde kampen for sjølbestemt abort fram til loven endelig ble vedtatt i 1978. Forsinka, på grunn av Frp, som ville at kvinnene sjøl skulle betale, og Otto Hauglin, SVs kristne representant som hadde stemt mot, til tross for at partiet hadde gått til valg for loven. Vi demonstrerte, jobba på Stortinget, skrev og snakka og vant.

Reservasjonsrett

Feminist: Gro Nylander. Foto: Privat.

– Med alt bråket rundt reservasjonsretten nå er det så flott å se at dagens unge kvinner står opp og verner om denne hardt tilkjempa retten.

Reservasjonslegene skjuler sitt motiv

Hva med fastlegene som vil reservere seg?

– Det er en forunderlig situasjon, mener Nylander. Som fastlege er du offentlig ansatt. Du får lønn for å yte legetjeneste til alle dine pasienter. Ved å nekte å hjelpe kvinnen som ønsker abort, krenker legen henne som er i en vanskelig stilling. Han setter sine egne samvittighetskvaler over pasientens beste og hever seg moralsk over pasientenes lovlige valg.

– Hvordan det skal hjelpe på hans samvittighet å be en kollega til å gjøre det i stedet, er meg en gåte. Dette er en prinsipiell sak som har lite å gjøre med hvor mange eller få fastleger som vil reservere

Kvinnefronten: Daisy Elizabeth Sjursø. Foto: Privat.

seg. Det gjelder å stå på framover for å stoppe dette forslaget, avslutter Nylander.

Slå ring om abortloven 8. mars

8. mars samler norske kvinner og menn seg for å markere kvinnes internasjonale kampdag over hele landet.

– Her i Oslo blir det torgmøte og tog. I 8.marskomiteen har vi merka stor vilje til å mobilisere nettopp rundt abortloven, sier Daisy Elizabeth Sjursø.

– Når en så viktig rettighet som retten til selvbestemt abort er trua, regner jeg med at vi vil se en massiv oppslutning i det hele det norske folk, langt utover kvinnebevegelsens rekke. Vi håper på kjempeoppslutning over hele landet for å markere den store nasjonale motstanden i nettopp denne saken.

RØDT Norge RUNDT

OSLO:

Vant strid om 8. mars-paroler

Et paroleforslag for retten til salg av sex ble nedstemt i 8. marskomiteen i Oslo. Forslaget ble støttet av de borgerlige ungdomsorganisasjonene.

– Problemet med den parolen er jo at den overser alle de menneskene som er offer for menneskehandel. Det er mye viktigere å vise solidaritet med de kvinnene, sier RU-leder Seher Aydar til NRK.

HORDALAND:

Protesterer mot tvangsretur

Ni gruppeledere i Bergen bystyre har sendt et brev til justisministeren, UDI og UNE med krav om at flyktingen Taiman Fatah må få bli.

– Dette er en helt absurd sak hvor anvendelsen av lovverket er helt uakseptabel. Denne saken er et eksempel på at et allerede strengt regelverk brukes på en ekstremt formalistisk og stivbeint måte, sier gruppeleder for Rødt, Torstein Dahle til Bergensavisen.

SØR-TRØNDELAG:

Støtter lærerne mot KS

Fylkestingsrepresentant for Rødt i Sør-Trøndelag, Ronny Kjelsberg, har sendt inn et forslag til uttalelse til Fylkesårsmøtet i KS Sør-Trøndelag. Der skriver han at KS sentralt bør legge bort det siste tilbudet til lærerne.

– KS sitt forslag innebærer at skoleledere får mulighet til å innføre endringer mot lærernes vilje. Det vitner om manglende respekt for en viktig gruppe fagfolk og den jobben de gjør, sier Ronny Kjelsberg i Rødt Sør-Trøndelag til Klassekampen.

OSLO:

Raser mot barnehageprivatisering

Syv barnehager i Oslo skal ut på anbud til sterke protester fra foreldre og opposisjonen i bystyret. Gruppeleder for Rødt i Oslo, Bjørnar Moxnes, ser rødt:

– En ting er at vi tapte voteringen, det lå i kortene, men arrogansen fra Høyre, Venstre og Frp er ikke akseptabel. Carl I. Hagen latterliggjorde foreldrene som er bekymret for konkurranseutsetting. Det går ikke an, jeg ble fly forbanna, sier Moxnes, til Lokalavisen Akers Avis Groruddalen.

Leder av MiRA-senteret: Fahkra Salimi.
Foto: MiRA-senteret.

Livet er langt mer enn arbeidslivet

SEKSTIMERSDAG

Maren Rismyhr maren@roedt.no

– Vi trenger å redusere arbeidstida slik at vi også kan gjøre en innsats på andre samfunnsområder. Livet vårt handler om mye mer enn lønnet jobb, sier Fahkra Salimi, leder av MiRA - Ressurscenter for kvinner med minoritetsbakgrunn.

Salimi mener det er viktig å se på arbeiderklassens kamp opp gjennom historia for å forstå det norske samfunnet. Da vil vi se hvor viktig arbeidstida er.

– Nå har vi hatt 40 timers arbeidsuke i alt for lang tid, sier hun.

– Norge har gode økonomiske utsikter. Det er viktig å prioritere at livet handler om mer enn arbeid. Dessuten trenger vi at flere får innpass i arbeidslivet. Noen jobber mer enn 40 timer, mens andre står helt utafør. Med kortere arbeidstid kan flere komme inn i arbeidslivet. Kortere arbeidstid er et godt tiltak mot arbeidsløshet.

– Noen vil sette likhetstegn mellom likestilling og kvinner i fullt arbeid. Det mener jeg gjør likestillingsdebatten litt ensporet. Mange kan ha lyst til å gjøre andre ting. Ikke bare kvinner, menn også. Et samfunn som er bygd på verdier som omsorg, kjærlighet og hensyn til hverandre, med mer tid til familien, det er mer menneskevennlig. Kortere arbeidstid trekker samfunnet i den retningen. Det vil være en investering i framtida.

Salimi minner om ei gruppe som ikke uten videre blir vår allierte i kampen for sekstimersdagen.

– Vi skal kjempe for sekstimersdagen, sier hun, men vi må ikke glemme dem som ikke får arbeid. For alle dem som har søkt på flere jobber, uten å få noen. For dem kan det virke som et luksusproblem at de som faktisk har arbeid, vil jobbe mindre.

Med sin bakgrunn er Salimi vant til å måtte se saker i minoritetsperspektiv, og vi må spørre: Hva vil sekstimersdagen bety for innvandrere?

– Jeg tenker at redusert arbeidstid er til fordel for alle. Kortere arbeidstid gir ikke noen spesielle fordeler for innvandrere, svarer hun kontant.

– Men det kan også være slik at sekstimersdagen gir rom for at flere kvinner kommer ut i arbeid. Mange flere kvinner vil kunne kombinere familie og arbeid. Flere menn som i dag må jobbe dobbeltkift vil også kunne få tid til familien. For minoritetskvinner som har vært hjemme, kan det bli spennende å få anledning til kombinere familie og arbeidsliv. Men hovedsaken er at sekstimersdagen vil gagne alle.

Arbeidstidskrav skapar misnøye blant lærarar

Kamp om arbeidstida: Lærarane fryktar nye krav til arbeidstid vil øydelegge kvaliteten i skulen. Foto: Stock.xchng.

LÆRERNES ARBEIDSTID

Magne Hagesæter magne@roedt.no

KS sine arbeidstidskrav blir møtt med uro og motstand bland lærarar i heile landet. – Dette vil kunne øydelegge kvaliteten i skulen, seier leiar av medlemsgruppe grunnskule i Utdanningsforbundet i Hordaland, Anita Knapskog.

I Kommunenes Sentralforbunds arbeidstidskrav skal kvar skule få avgjere undervisningsomfanget og arbeidsåret skal kunne strekkast frå 39 til 45 veker. Det syns Knapskog er underleg:

– KS ønskjer å strekke lærarane sitt arbeidsår. Men vårt arbeid er konsentrert rundt tida elevane er på skulen. Det handlar om å kunne ha nok tid til å førebu god undervisning. Får KS det som dei vil skal kvar kommune bestemme kva som er godt nok. Dagens avtale sikrar ressursar til skulene. Eg trur ikkje skulane kjem til å behalde dei ressursane. Dette opnar for store kutt i skulesektoren.

I omtalen av KS sitt forslag så blir drøfting og forhandling brukt om ein annan. Men det er vel ein viktig forskjell?

– Ja, det er stor forskjell! Dei vil erstatte forhandlingsretten vi har i dag, med arbeidsgjevar sin styringsrett. Ved sistnemnte får lærarane vere med på drøfting, men står makteslause når det blir usemje.

Fryktar danske tilstander

I Danmark har dei allereie prøvd ut KS-krava. Der fekk KS sitt danske motstykke gjennom sine krav ved ein fire veker lang lockout i april i fjor. Som resultat fekk lærarane mindre tid til å førebu undervisninga, og måtte undervise 15 prosent meir.

Blir de bekymra av utviklinga i Danmark?

– Det er ein frykt, ja. I Noreg er det heldigvis liten tradisjon for lockout. Men vi legg merke til at KS syns det som skjer i Danmark er interessant, og at særleg krefter som Civita ønskjer å kopiere dette i Noreg.

Ifølge KS sine egne berekningar vil det mangle over 24.000 lærarar i 2035. Korleis vil eventuelle forverringar i læraryrket påverke rekrutteringa?

– Fleire lærarar har slutta i Danmark som følgje

Kritisk til KS: Anita Knapskog. Foto: Privat.

av endringane. Det vil nok òg skje her. Allereie i dag har kommunar i Hordaland vanskar med å skaffe lærarar. Vi står framfor ei stor lærarmangel i framtida fordi mange av dagens lærarar snart kan pensjonere seg, seier Knapskog.

Kommunale kutt

I seks av ti kommunar er det foreslått kutt i skulebudsjettet, viser ei undersøking blant Utdanningsforbundet sine hovudtillitsvalde. I Askøy kommune fryktar lærarane no at det vil komme store framtidige kutt dersom KS sine arbeidstidskrav går gjennom.

– Kommunane bruker alle muligheiter til å spare. Om dei får høve til det vil dei få lærarane til å jobbe meir for same lønn, seier tillitsvald og styremedlem i Utdanningsforbundet på Askøy, Anne Barbra Sundbak. Ho beskriv ei stor misnøye blant lærarane:

– Det vil gå ut over undervisningskvaliteten og kontakten med foreldre. I dag har vi god praksis på at dersom elevlar slit, gjer vi telefonnumre til foreldre som òg kan kontaktast på kveldstid. I dag har tid til å ta ansvar. I framtida vil vi ikkje ha tid til dette, seier ho.

– Lærarane har eit stort samvit. KS vil tvinge oss til å enten jobbe meir gratis eller at tilbodet blir lågare. Mange kjem til å velje det første.

Som følgje av KS sitt krav har ungdomsskulelærarane på Askøy gått til «sensorstreik» ved at lærarane kollektiv nekta å melda seg opp som sensorar.

– Sensorjobben er ikkje obligatorisk, men det er vanlegvis lærarar som melder seg opp til det. Etter KS kom med sitt framstøyt var det mange som ønskja å sei ifrå. Dette er ein måte å gjere det på, seier Sundbak, som presiserer at protesten var eit privat initiativ uavhengig av fagforeiningane.

Sexkjøpslova: I Noreg vart det forbode å kjøpa sex i 2009. Foto: YAY Micro.

Fleirtal vil ha sexkjøpslova

SEKKJØP

Åsne Hagen asne.hagen@gmail.com

– Det er flott med den breie støtta til sexkjøpslova. Fleirtalet i Noreg synest ikkje at sex skal vere ei vare, seier Gudrun Kløve Juuhl.

Juuhl er medlem av Kvinneutvalet i Raudt og har følgt debatten om sexkjøpslova dei siste åra. I meiningmålinga som blei offentleggjort 2. januar i år, ville 65 prosent av dei spurte behalde lova slik den er. Såleis er det ikkje noko folkekrav å fjerne lova, slik FrP, Venstre og Høgre går inn for.

– Då lova kom, var det ein del som meinte dette berre handla om at folk synest det er slitsamt når prostituerte kjem bort til dei på Karl Johan, minnest Juuhl. Ho meiner at når eit så tydeleg fleirtal står opp om lova, må det handle om noko anna:

– Fleirtalet i Noreg synest ikkje at sex skal vere ei vare, og synest ikkje om den måten å behandle andre på som det er å kjøpe sex.

Skapar haldningar

Juuhl er særskilt positivt overraska over at ei så ny lov har stor oppslutning.

– Det er ei lov om fungerer haldningsskapande i storsamfunnet, og det var jo intensjonen – å fortelje at det ikkje er greitt å kjøpe sex.

Juuhl meiner dei borgarlege partia sannsynlegvis har forskjellig motivasjon for å avvike sexkjøpslova, og ser også motsetningar mellom dei som driv i retning av sosialt ansvar og dei som sver til ein liberalisme med minst mogleg regulering. Både ordførar og byrådsleiar i Oslo er blant dei i Høgre som vil behalde lova, og argumenterer med at det vil bli meir prostitusjon dersom lova blir fjerna.

Vil pornoen til livs

Juuhl meiner det er langt igjen før me når eit samfunn der sex ikkje er ein vare.

– Det er ein start at det ikkje er lov å betale for sex, eit slags første steg. Men gjennom pornoen og pornoindustrien er jo seksualitet også ein vare på den måten. Så eg tenkjer at eit steg til handlar om å få bukt med pornokulturen.

Juuhl vil ha eit forbod mot porno, og trur vegen dit går gjennom organisering.

– Me må problematisere pornoen og byggje folkelege rørsler mot porno, men også byggje sjølvtiliten til unge jenter som folk som ytrar og organiserer seg.

Feminist: Gudrun Kløve Juuhl. Foto: Privat.

Gudrun Kløve Juuhl peikar på at me heller ikkje kan sjå porno og prostitusjon som separate problem, skilte frå samfunnet elles.

– Dette er ein del av den generelle kvinneundertrykkinga. Damer har mindre makt og pengar enn menn. Prostitusjon og porno, som så mykje anna, heng saman med det. Det er veldig få av oss som ville tenke at det er ein bra situasjon å ikkje sjølv kunne bestemme når du vil ha sex med nokon.

Oppe til evaluering

Konsulentselskapet Vista Analyse evaluerer for tida sexkjøpslova på oppdrag frå Justis- og beredskapsdepartementet. Juuhl nemner oppslutninga om lova som ein viktig faktor å vurdere når ein skal gjere opp status for korleis lova har fungert. Langt fleire støttar lova no som den har vore verksam i fem år, samanlikna med stoda då lova først blei innført.

– Det er jo alltid vanskeleg med årsak og verknad, men likevel er det òg interessant å sjå på kor mykje prostitusjon ein kan finne no samanlikna med tidlegare, undersøke om det er nokon endring.

Juuhl meiner det er særskilt viktig å granske dei konkrete tala for slike endringar, så langt det går å telje og undersøke. Ho presiserer at ho har respekt for ulike erfaringar og einskildpersonar sine historier frå prostitusjon.

– Men ein må også kunne seie noko om kva vilkår og erfaringar som er mest vanlege i prostitusjon. Til dømes at ein må rekne med å bli utsett for vald frå kundar i tillegg til at prostitusjon er ein form for vald i seg sjølv.

Tillitsvalgt: Torill Nustad. Foto: Bjørn-Kåre Iversen.

Likelønn stadig en utfordring

ARBEIDSLIV

Brage Aronsen brage@roedt.no

Lønnsforskjellene mellom kvinner og menn er stadig et stort problem i verdens mest likestilte land. Vi tok en prat med ekspert på likelønsspørsmål, Torill Nustad.

Etter likestillingsloven er det både diskriminerende og forbudt å lønne kvinner og menn ulikt for likt arbeid. Likevel tjener kvinner i snitt dårligere enn menn. Ifølge Institutt for samfunnsforskning lå lønnsgapet mellom kvinner og menn som jobber i samme yrke innen samme næring på 7 prosent i 2011. Torill Nustad, tillitsvalgt i Norsk Tjenestemannslag og aktiv i nettverket Kvinner på tvers mener likelønn betinger omfattende samfunnsendringer.

– Verdsetting av kvinner og menns arbeid har vært og er fortsatt vevd inn i hele samfunnsstrukturen. Likelønn vil bety endring i hvordan lønsmassen og verdiskapinga i samfunnet fordeles. Det møter til dels motstand og motarbeides der lønnsdannelsen i hovedsak skjer lokalt, sier Nustad.

I hvilke yrkesgrupper er lønnsforskjellene mellom kvinner og menn størst i dag?

– Det er mer interessant å spørre om lønnsforskjellene mellom ulike yrkesgrupper og ulike sektorer. Verst i klassen er bank- og finansverdenen, men det er også store lønnsforskjeller i sykehussektoren. Lønnsforskjellene er minst der det meste av lønnsdannelsen skjer sentralt og der LO og UNIO står sterkt.

– Likelønn er satt på dagsorden blant annet av LO i det kommende tariffoppgjøret. Kampen for å forsvare landsomfattende tariffavtaler som omfatter alle ansatte og hvor det meste av lønnsdannelsen skjer sentralt er viktig for likelønnskampen.

Tidligere har frontfagsmodellen, basert på ideen om at lønnsveksten i Norge skal bestemmes av behovene til konkurranseutsatte sektorer, blitt kritisert for å sinke likelønnskampen. Nustad mener det ikke er der skoen trykker.

– Frontfaget har ikke stått i veien for likelønnskampen de seinere åra. Det har derimot Akademikernes kamp for lokal og individuell lønnsdannelse gjort.

– Det vi må slåss for nå er at mest mulig av lønnsstilleggene gis til alle som et generelt kronetillegg. I en del sektorer er imidlertid retten til heltidsstillinger minst like viktig. Alt for mange tilbys i dag deltidsstillinger og må jobbe ekstravakter for å få ei lønn å leve av. Arbeidstakere som er prisgitt arbeidsgiver stiller færre krav og er en fleksibel og billig arbeidskraftreserve. Sekstimers arbeidsdag med lønnskompensasjon vil også være et viktig skritt mot likelønn. Jeg håper dette blir et hovedkrav i tariffoppgjøret i 2016.

Kvinnens valg: Norske medisinstudenter vil beholde dagens abortregler. Foto: YAY Micro.

Medisinstudenter mot reservasjonsrett

En ny undersøkelse blant norske medisinstudenter viser at hele tre av fire framtidige leger ikke ønsker muligheten til å reservere seg mot å henvise til abort. Dette viser en landsomfattende undersøkelse utført av Norsk medisinstudentforening (Nmf). Etter undersøkelsen har Nmf besluttet å være mot reservasjonsretten.

«Det er ingen fastleger som blir tvunget til å arbeide i dette feltet. Samvittigheten deres kan derfor fortsatt bli ivaretatt ved å bytte yrkesfelt eller ved å si fra seg den offentlige støtten som blir utbetalt til offentlig finansierte fastleger», skriver Nmf i en uttalelse.

Bare 9 prosent av de spurte vil ha reservasjonsrett, mens 15 prosent ønsker en adgang til å reservere seg. Undersøkelsen er utført av Norsk medisinstudentforening (NMF), og 1.620 studenter fra Oslo, Bergen, Tromsø og Trondheim, samt utenlandsstudenter, svarte på undersøkelsen.

I en spørreundersøkelse Aftenposten utførte i januar, svarte 67 prosent av befolkningen at de var imot en slik reservasjonsrett.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Leder i Fagforbundet: Mette Nord. Foto: Trond Isaksen.

Fagforbundet aksjonerer mot reservasjonsrett

Mette Nord, leder i Fagforbundet, kaster seg inn i debatten om fastlegers rett til å reservere seg mot å henvise til abort. I en pressemelding oppfordrer hun til en rødstrømpeaksjon mot reservasjonsrett 8. mars.

– Nå er det på tide at vi drar fram de røde strømpene igjen. Vi vil farge Norge rødt med røde strømper på kvinnedagen 8. mars. Det er et viktig politisk signal, sier Nord.

– Nå har det vært så mange angrep på kvinners rettigheter, både økonomisk og når det gjelder likestilling, at vi må reagere. Dette er en omkamp om abortloven og kvinners rett til å velge selv. Vi kan ikke ha det slik at fastleger setter seg til doms over kvinners valg. Det trodde jeg vi var langt, langt forbi, sier Nord.

– Vi oppfordrer lokalpolitikere til å sørge for at kommunen ikke inngår eller forlenger avtaler med fastleger som benytter seg av reservasjonsretten. Prinsipielt bør leger som benytter seg av reservasjonsretten, fylle andre deler av helsevesenet som ikke utfordrer samvittigheten.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Nestleder i Rødt: Marie Sneve Martinussen. Foto: Jørgen Nordby.

Mørkeblå gavepakke til de rikeste

– I den mørkeblå regjeringas første statsbudsjett ble det gitt skatteletter på tilsammen 8 milliarder kroner, finansiert av tilsvarende kutt i budsjettene for offentlige velferdstjenester, sier nestleder i Rødt og samfunnsøkonom, Marie Sneve Martinussen.

Bare den rikeste halvdel av befolkninga vil merke noe til Siv Jensens skattelette. 8 milliarder i skattelette fordelt på 5 096 000 nordmenn skulle jevnt fordelt blitt rundt 1600 kroner per person i året. Men skattelettene er ikke jevnt fordelt..

– Hvis man ser på hvordan skattelettene er fordelt på inntektsgruppene ser man hvem som egentlig tjener på regjeringas politikk. De nesten to millionene av oss som tjener under 350 000 kroner i året får maks 100 kroner i årlig skattelette, forklarer Martinussen.

– Mange av lavinntektstypene får ingen utslag

i det hele tatt, mens andre faktisk har fått økte skatter. Dette er i stor grad de samme gruppene som samtidig rammes av dårligere og dyrere offentlige tjenester.

– Undersøkelser viser at nordmenn er villige til å betale skatt hvis de får gode velferdstjenester igjen. Men det de mørkeblå gjør er kort og godt å ta fra fellesskapet og gi til de rikeste. Lavtlønte som har stemt FrP i håp om lavere skatter og avgifter har all grunn til å føle seg lurte. Det er de som taper mest på de mørkeblås politikk, sier Martinussen.

– Hvis regjeringa nå fjerner formueskatten slik de sier de ønsker, vil det være enda en gavepakke til de rikeste. En undersøkelse utført av Aftenposten viser at tre nabolag i Asker og Bærum ville fått like mye i skattelette som innbyggerne i 141 av Norges kommuner. Det sier noe om hvor usosialt dette forslaget egentlig er, avslutter Martinussen.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Vil ha folkeavstemning om EØS-avtalen

– EØS-avtalen griper nå så dypt inn på så mange områder i det norske samfunnet at tiden er inne for å la befolkninga si sin mening om avtalen, sier partisekretær i Rødt, Mari Eifring.

Som første LO-forbund vedtok Norsk Transportarbeiderforbund på sitt landsmøte å gå inn for å si opp EØS-avtalen. Bakgrunnen er at norsk transportbransje trues av kabotasje: at utenlandske vogntog og turbusser kan ta oppdrag i Norge med hjemlandets lønn. Nei til EU vedtok på sitt landsmøte å starte en underskriftskampanje for folkeavstemning om EØS-avtalen. Rødts landsstyre vedtok i februar å støtte initiativet.

– Rødt har lenge ønsket en folkeavstemning om EØS-avtalen. Det var udemokratisk å melde Norge inn uten at folk fikk anledning til å si sin mening om saken, særlig med tanke på at vi har sagt nei til EU i to folkeavstemninger. Derfor er det gledelig å se at flere og flere ser det samme som Norsk Transportarbeiderforbund: EØS-avtalen er et tilbakevendende problem. Den frie flyten av arbeidskraft, tjenester og kapital fører til sosial dumping og presser fagbevegelsen på defensiven i bransje etter bransje, sier Eifring.

– I året kommer en rekke nye EU-direktiver

Partisekretær i Rødt: Mari Eifring. Foto: Magne Hagesæter.

som kommer til å øke motstanden mot EØS-avtalen, blant annet håndhevingsdirektivet, yrkeskvalifikasjonsdirektivet og jernbanepakke 4. Kampen mot disse direktivene må brukes til å sette selve EØS-medlemskapet på dagsorden og kreve en demokratisk behandling av avtalen.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Stopp pornokulturen: Kjemper for et offentlig rom uten nedverdiggelse av kvinner. Illustrasjon: Stopp Pornokulturen.

Lokal motvekt til pornokultur

RØD UNGDOM FEMINISME

Tora Ask Fossen tora@socialisme.no

– Samfunnet er i altfor stor grad preget av en pornokultur som invaderer oss i dagliglivet med sitt fornedrende og undertrykkende syn på kvinner, sier Tiril Vold Hansen, leder i Alstahaug Rød Ungdom. Sammen med initiativet Stopp Pornokulturen gjør lokallaget i Nordland det de kan for å være en motvekt til en slik kultur.

Alstahaug Rød Ungdom har siden i fjor høst samarbeidet med Stopp Pornokulturen om å skape en bevissthet rundt pornoens påvirkning på samfunnet. Stopp Pornokulturen er et partipolitisk uavhengig initiativ av Kvinnegruppa Ottar, som tilbyr foredrag med mål om å få unge mennesker til å reflektere kritisk over pornoens syn på kjønnsroller, sex og likestilling.

– Vi fikk leder av Stopp Pornokulturen, Katarina Storalm, til å holde skoleforedrag på Sandnessjøen videregående skole, noe som var svært virkningsfullt, forteller Vold Hansen.

– Det virket som de aller fleste ble mer bevisste på hva pornoindustrien egentlig er og hva pornokulturen fører til.

Trussel mot demokratiet

Samme dag som foredraget ble holdt, hadde Alstahaug Rød Ungdom et diskusjonsmøte med Stopp Pornokulturen, hvor de la planer for videre samarbeid. Blant annet skal lokallaget aksjonere i Sandnessjøen i forbindelse med Stopp Pornokulturens aktivistuke, som er den uka som leder opp mot kvinnedagen 8. mars.

– Det handler om å skape bevissthet rundt at kamp mot pornokulturen er feminisme på lik linje med andre kampsaker, sier Vold Hansen.

På Stopp Pornokulturens nettsider står det at «Populærkulturen er i ferd med å bli en pornokultur», og det vises til hvordan bilder av halv nakne kvinner brukes for at «du skal klikke på saker med tvilsom nyhetsverdi», eller som reklame for å «selge alt fra undertøy til biler». Det er en slik kultur Alstahaug Rød Ungdom ønsker å være en motvekt til, og i følge Vold Hansen er det viktigere enn noensinne.

– Bilder som for 20 år siden bare fantes i mykpornoblader, ser vi i dag overalt. Lettkledde kvinner brukes som blikkfang i tabloide aviser som Dagbladet og på nettaviser, sier hun.

Faksimile: Rød Ungdom i Helgeland Arbeiderblad.

– Det er et stort problem at kvinner reduseres til objekter og blikkfang i offentligheten på en slik måte. Ikke bare er det en trussel mot kvinners kroppslige selvbilde og helse, men det er også en trussel mot demokrati og likestilling.

Kroppslig valgkamp

Vold Hansen trekker fram at den typiske storforbruker av internettporno i Norge i dag er en gutt på under 15 år, og at det er problematisk at disse unge guttene vokser opp med et slikt kvinnesyn.

– Like ille er det hvordan en slik kultur påvirker kvinners og kanskje særlig unge jenters syn på seg selv og egen verdi. Terskelen for å delta i det offentlige rom heves når fokuset på utseende er så stort.

Det kroppslige fokuset begrenser seg ikke til kun å gjelde tabloide medier. Under valgkampen i fjor hadde Alstahaug Rød Ungdom et forsideoppslag i lokalavisa Helgeland Arbeiderblad, hvor Vold Hansen gikk hardt ut mot Senterungdommen i Nordlands bruk av lettkledde kvinner i sitt valgkampmaterie. «Det er useriøst å lokke med lettkledde damer for å spre et politisk budskap», sa den unge lokallagslederen den gang.

– Dette er nok et eksempel på hvordan pornokulturen brer om seg i samfunnet i et altfor stort omfang. Når til og med politiske ungdomspartier tar i bruk kvinnekroppen for å vinne fram, er det illevarslende, sier Vold Hansen, og avslutter:

– Stopp Pornokulturen har mange flinke folk og vi anbefaler andre lokallag i Rød Ungdom til å samarbeide med dem.

Aksjon: Rød Ungdom tar saken i egne hender. Foto: Rød Ungdom.

Merker fiktive kropper

RØD UNGDOM FEMINISME

Tora Ask Fossen tora@socialisme.no

– Mote- og reklamebransjen kan på mange måter ses på som en forfinet utgave av pornokulturen, men det betyr ikke at konsekvensene av den er bedre, sier feministisk ansvarlig i Rød Ungdom, Runa Fjellanger.

Tall fra i fjor viser at så mange som 50 000 norske kvinner lider av spiseforstyrrelser, og én av tre jenter oppgir at de får dårligere selvbilde av å se på reklame for mote.

– På samme måte som pornokulturen gir et snevert og falskt bilde av seksualitet og kropp, gjør retusjering av reklame at tusenvis av jenter hvert eneste år strever etter å passe inn i en idealkropp som ikke finnes, sier Fjellanger.

Rød Ungdom har i flere år vært aktive i kampen for merking av retusjert reklame. Nettverket Ungdom mot Retusjert Reklame ble startet opp av Rød Ungdom for fire år siden, og består i dag av Sosialistisk Ungdom, PRESS, AUF, Ungdom og medier, KrFU og Grønn Ungdom. Rød Ungdom har vært drivkraften i nettverket, blant annet da de aksjonerte for å merke klesgigantenes vårkolleksjoner i mai i fjor.

Fjellanger påpeker det paradoksale i at det er et sorteringssamfunn som råder i mote- og reklamebransjen, mens det ellers i samfunnet er et stort fokus på mangfold.

– Selv om enkelte butikkjeder de senere årene har begynt å ta i bruk mer formfulle kvinner, er den dominerende trenden fortsatt at det bare er én type kropp som gjelder, én størrelse, og kropper som ikke passer inn i dette idealet blir retusjert til det ugjenkjennelige, sier hun, og viser til at skavanker blir luket vekk, bryster og hofter forstørres, og at modellene blir gjort tynnere rundt livet og beina.

I følge Fjellanger, representerer reklamebransjen en fremmedgjøring overfor egen kropp for mange unge.

– Kroppene vi ser på reklameplakatene finnes ikke i virkeligheten, de er fiksjon, men så lenge reklamebransjen ikke sier fra om dette, sender den samtidig ut signaler om at det er realistiske kropper.

Fjellanger forteller at Ungdom mot Retusjert Reklame har fått mye positiv tilbakemelding fra ungdom som sier at det aksjonistene gjør er viktig for dem. I fjor vår hadde nettverket et møte med daværende statsråd Inga Marte Thorkildsen, etter at hun gikk inn for en utredning om skjønnhetspress i mote- og reklamebransjen. Fjellanger lover mange flere aksjoner for merking av retusjert reklame i framtiden.

– Det er ingen andre enn moteindustrien som tjener på å ikke merke retusjert reklame. Moteindustrien vil at vi skal kjøpe produkter som lover å ta oss nærmere de kroppene vi ser i reklamene. Rød Ungdom ønsker å spre budskapet om at de kroppene vi ser ikke eksisterer i virkeligheten, sier hun.

ANNONSE:

HVA SKJER?

1. mars
**KONFERANSE:
 SEKSTIMERSDAG INNEN 2018**
 Litteraturhuset, Oslo.
www.sekstimerdagen.no

1. - 2. mars
**ATTAC-LANDSMØTE
 OG SEMINAR**
 Frivillighetshuset, Kolstadgata 1, Oslo
www.attac.no

4. mars
MANIFEST ÅRSKONFERANSE
 Sentrum Scene, Oslo.
www.manifestanalyse.no

1. april:
**RØDT FORUM: TID TIL Å
 VÆRE EN GOD LÆRER?**
 Cafeteateret, Hollendergt. 8, Oslo.
www.roedt.no/oslo

5. april
**STORMØNSTRING FOR
 HAVNEARBEIDERNE**
 Youngstorget, Oslo.
www.havnearbeider.no

25. - 27. april
**LOS STUDENT- OG
 UNGDOMSKONFERANSE**
 Sørmarka. www.lo.no

ANNONSE:

FETT
 Fyller
10 ÅR

FETTer et feministisk kulturtidsskrift som **utkommer fire ganger i året**. Redaksjonen drives på frivillig basis.

FETT #4 2013: ▶
 Rett før jul var det en matrosjka som pryda forsida i anledningen temadel om Russland og LHBT hvor blant annet tre russiske tenåringer forteller om det å stå frem som homofil i et svært homofobt samfunn.

VIL DU VÆRE MED OSS PÅ VEIEN VIDERE?
FETT.NO

ANNONSE:

**NY UTGAVE AV
 TIDSSKRIFTET
 RØDT!**

1 års
 abonnement
285,-

løssalg
75,-

Jenny Dahl bakken intervjuer Kjersti Ericsson i forbindelse med 70-årsdagen. Les også Mari Jonassen om Fernanda Nilssen og fyrstikkarbeidernes streik i 1889, Zuhul Yesilyurt Gündüz om feminiseringen av migrasjon og Sandra Ezquerro om spanske feministers kamp for fri abort.

MARXISME.NO

ANNONSE:

Ny bok:
**DEN SKREDDERSYDDE
 SKOEN OG KOMMUNISMEN**

Kun
150,-

Gulbrandsens bok er full av konkrete eksempler som viser korleis kapitalismen i dag både raserer miljø og driv fram imperialistiske kriger, undertrykkjer kvinner og avlar nasjonal sjåvinisme og rasisme. Samstundes utviklar kapitalismen nye måtar å produsere på som inneheld moglegheiter for å organisere eit nytt samfunn. Boka innleier med å vise korleis ein sko kan lagast med ein 3D-printar. Og dette kan gjerast lokalt.

- Harald Dyrkorn

Bestill boka på
MARXISME.NO

Bli medlem i Rødt!

Rødt står på arbeidstakernes side. Er du opptatt av faste ansettelse, lik lønn for likt arbeid og kampen mot sosial dumping? Ønsker du et samfunn der folkemakt er viktigere enn pengemakt? Bli med i Rødt!

Rødt, Osterhaus' gate 27, 0183 Oslo / roedt@roedt.no / www.roedt.no / 22 98 90 50

Send SMS:
 RØDT + navn
 og adresse
 til 2434

ABONNÉR GRATIS PÅ Rødt ♦ Nytt

www.roedt.no